

РЕШЕНИЕ

№ 733

гр. София, 08.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Ж СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и четвърти януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Калина Анастасова

Членове: Темислав М. Димитров
Михаела Касабова

при участието на секретаря Мария Т. М.
като разгледа докладваното от Темислав М. Димитров Въззивно гражданско дело № 20231100511088 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК).

Образувано е по въззивна жалба на „П.Н.“ ЕООД срещу решение № 10727/21.06.2023 г. по гр.д. № 42170/2022 г. по описа на СРС, 151 състав, в частта, с която жалбоподателят е осъден да заплати в полза на ищеца К. Е. М. на основание чл. 49, вр. чл. 45 ЗЗД сумата в размер на 5000 лв. – частичен иск от сумата в размер на 24000 лв., представляваща обезщетение за нанесени неимуществени вреди – накърняване на честта, достойнството и доброто име, претърпени от противоправно поведение на ответника, осъществено чрез следните клеветнически твърдения: „Разкритие на ПИК: К. М. и Л.Б. завъртели корупционната „румънска сделка“ с оръжието за Украйна“, „Шефовете на кабинетите на икономическия министър в оставка и лидер на БСП К.Н. - К. М., и на премиера в оставка К.П. - Л.Б., са в дъното на корупционната румънска сделка“, „По тяхна уговорка и под техен натиск...“, „и двамата с К. М. работят само за себе си, пренебрегвайки премиера“, ведно със законната лихва от 03.07.2022 г. до окончателното изплащане.

Жалбоподателят – „П.Н.“ ЕООД, твърди, че решението е неправилно. Сочи, че по делото не е доказано ищецът М. да е претърпял неимуществени вреди от процесната

статия. Твърди, че ответното дружество не е автор на статията, а съдържанието □ е възпроизведено от друг източник, публикувал статията първи. Счита също така, че от съдържанието на статията не могат да се извлекат обидни и клеветнически твърдения, за които ответникът да носи отговорност, а за негативни оценки на публична личност не следва да се търпи такава. Ето защо, моли решението в обжалваната част, с която искът е уважен, да бъде отменено и искът да бъде отхвърлен, евентуално – да бъде намалено присъденото обезщетение. Претендира разноските.

Ответникът по жалбата – К. Е. М., оспорва жалбата и моли решението в обжалваната част да бъде потвърдено. Претендира разноските по производството.

Софийски градски съд, като прецени събраните по делото доказателства, въз основа на закона и във връзка с наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт, достигна до следните фактически и правни изводи:

Първоинстанционният съд е бил сезиран от К. Е. М. с осъдителен иск с правно основание чл. 49, вр. чл. 45 ЗЗД за осъждането на ответника „П.Н.“ ЕООД да заплати в полза на ищеца сумата в размер на 15000 лв. – частичен иск от сумата в размер на 24000 лв., представляваща обезщетение за нанесени неимуществени вреди – накърняване на честта, достойнството и доброто име, претърпени от противоправно поведение на служители при ответника, осъществено чрез следните клеветнически твърдения: „Разкритие на ПИК: К. М. и Л.Б. завъртели корупционната „румънска сделка“ с оръжието за Украйна“, „Шефове на кабинетите на икономическия министър в оставка и лидер на БСП К.Н. - К. М., и на премиера в оставка К.П. - Л.Б., са в дъното на корупционната румънска сделка“, „По тяхна уговорка и под техен натиск...“, „и двамата с К. М. работят само за себе си, пренебрегвайки премиера“, ведно със законната лихва от 03.07.2022 г. до окончателното изплащане.

С обжалваното решение искът е уважен за сумата в размер на 5000 лв., като е отхвърлен до пълния предявен размер от 15000 лв. – частичен иск от сумата в размер на 24000 лв. В частта, с която искът е отхвърлен, решението на първата инстанция е влязло в сила. Решението е обжалвано от ответника в частта, с която искът е уважен.

Настоящият съдебен състав приема, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо в обжалваната част. Разгледано по същество същото е ПРАВИЛНО.

Спорен пред въззивната инстанция е въпросът, дали е налице противоправно поведение, изразяващо се в изнасяне на клеветнически твърдения за К. Е. М., за които ответникът да носи отговорност, в качеството на възложител на работата, а именно - противоправно поведение на лице, на което ответникът е възложил изготвянето на процесната статия, която съдържа неверни и позорни обстоятелства за ищеца.

Първоинстанционното решение съдържа подробни мотиви от фактическа и правна страна за наличието на основание за ангажиране на отговорността на ответника,

тъй като в процесната статия са изложени клеветнически твърдения по отношение на ищеца М., които настоящата съдебна инстанция споделя и на основание чл. 272 ГПК препраща изцяло към тях.

По делото се претендира обезщетение за неимуществени вреди, причинени от изнесени в статия от 03.07.2022 г., публикувана на сайта „www.pik.bg“, собственик и издател на който е ответникът, клеветнически твърдения. Трайноустановена е съдебната практика във връзка с отговорността за разпространени чрез печатно произведение твърдения и оценки, обективизирана и в постановените по реда на чл. 290 ГПК - решение № 62 от 6.03.2012 г. на ВКС по гр. д. № 1376/2011 г., IV г. о., ГК, решение № 209 от 27.09.2013 г. на ВКС по гр. д. № 1747/2013 г., III г. о., ГК, решение № 581 от 30.09.2010 г. на ВКС по гр. д. № 1019/2009 г., III г. о., ГК и др., че когато не се касае за превратно упражняване на правото по чл. 39, ал. 1 от Конституцията на Република България (КРБ) и свободата на мнение не е използвана, за да се увреди доброто име на друго, твърдения и оценки чрез печатно произведение могат да се разпространяват свободно. Не е противоправно поведението при изказани мнения с негативна оценка, пряко или косвено засягащи конкретно лице, когато името му се коментира или се предполага във връзка с обществен въпрос, свързан с неговия пост, дейност или занятие. Свободата на изразяване на мнение е изключена в случаите, визирани в чл. 39, ал. 2 КРБ, но във всеки друг случай издателите на печатни произведения могат да разпространяват правомерно свои или чужди оценъчни съждения. Негативните оценки за определена личност, открояваща се по една или друга причина в обществения живот, не поражда отговорност, ако не засягат достойнството на личността (т.е. ако не осъществяват състав на престъплението обида). Оценъчните съждения не могат да се проверяват за тяхната вярност - те представляват коментар на фактите, а не възпроизвеждане на обстоятелства от обективната действителност. За вярност могат да бъдат проверявани фактическите твърдения, разпространени с печатно произведение. Ако те са верни, издателят не носи отговорност, дори да позорят адресата на публикацията, а ако не са верни, издателят носи отговорност, доколкото засягат неблагоприятно адресата и само доколкото издателят не е положил дължимата грижа преди отпечатването им да провери достоверността на разпространената информация.

По делото е представена разпечатка от процесната статия, неоспорена от ответника, видно от която заглавието на статията е следното: „Разкритие на ПИК: К. М. и Л.Б. завъртели корупционната „румънска сделка“ с оръжието за Украйна“.

Въззивникът оспорва авторството на процесната статия, като твърди, че същата се позовава на по-стара публикация в друго електронно издание – „www.wow-media.bg“. Същият обаче нито в рамките на първоинстанционното производство, нито пред въззивната инстанция е доказал посоченото твърдение. Точно обратното,

съгласно удостовереното от нотариус М.Н., статия с такова заглавие и съдържание, съгласно приложената към исковата молба разпечатка на хартиен носител, е публикувана на 03.07.2022 г. в рубрика „Авторски новини“ на интернет страница [„www.pik.bg“](http://www.pik.bg).

Посоченото обстоятелство се установява и от заключението на вещото лице по допусната на районния съд съдебно-техническа експертиза. Съгласно съдебно-техническата експертиза, в процесната статия е поместено следното съдържание, предмет на заявената претенция, а именно - „Шефовете на кабинетите на икономическия министър в оставка и лидер на БСП К.Н. - К. М., и на премиера в оставка К.П. - Л.Б., са в дъното на корупционната „румънска сделка“ с българско оръжие за Украйна“; „А преките ръководите на тази сделка под крилото и със знанието на К.Н. и К.П. са К. М. и Л.Б.. По тяхна уговорка и под техен натиск внесените на 4 май 2022 г. документи за разрешение за износ на оръжие за Румъния са подписани в рамките на един ден, както твърди и самият М.“; „Разследващите тази, както и други оръжейни сделки под шапката на икономическото ведомство и К.Н., обаче твърдят, че в тях лидерката на БСП се еманципирала от К.П. и двамата с К. М. работят само за себе си, пренебрегвайки премиера.“

От цитираното съдържание на процесната статия става ясно, че ищецът К. М., в качеството на началник на кабинета на министъра на икономиката и индустрията, е участвал в сделка за продажба на оръжие, която е определена от автора на статията като корупционна още в заглавието на статията. В съдържанието на статията посоченото твърдение е развито, като е посочено, че един от преките ръководители на сделката е К. М., документите във връзка със сделката са придвижени необичайно бързо под натиск на М., който е работил за себе си. Изложено е също така, че сделката е била за 200 милиона лева, като комисионните са били 20 %, което, според автора на статията, означава, че участниците в нея (сред които и М.) си разделят 40 милиона лева.

Следователно и на базата на съдържанието на процесната статия може да се направи извод, че целеният смисъл от автора □ е да оповести, че ищецът К. М., в качеството си на началник на кабинета на министъра на икономиката и индустрията, е взел участие при сключването на „корупционна“ сделка за продажба на оръжие с цел да получи лично за себе си имотна облага под формата на комисионна, която е част от цената по сделката. Посоченият смисъл на статията може да се изведе изцяло както от заглавието □, така и от съдържанието □, в което хронологически авторът на статията е свързал ищеца М. със сключването на сделката, вкл. натиск, оказван от ищеца, в качеството му на началник на кабинета на министъра на икономиката и индустрията, във връзка с по-бързото придвижване на документите по сделката, както и получаването на имуществена облага, имаща корупционен характер.

Безспорно, изложените факти спрямо ищеца М., имат клеветнически характер и доколкото по делото не са събрани никакви доказателства за истинността на изложеното в процесната статия, то издателят на статията - „П.Н.“ ЕООД, следва да носи деликтна отговорност пред пострадалото лице.

Ето защо и във връзка с изложеното настоящата съдебна инстанция намира, че е налице противоправно поведение на автора на процесната статия, изразяващо се в изнасянето на клеветнически твърдения за ищеца, поради което ответникът, в качеството на издател на статията, носи отговорност за причинените вреди на М. на основание чл. 49 ЗЗД.

Неоснователни са доводите във въззивната жалба за неправилност на решението в частта, касаеща определеното обезщетение за неимуществени вреди.

Съгласно чл. 52 ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Критериите за определяне на този размер са вида и обема на причинените неимуществени вреди, интензивността и продължителността на претърпените болки и страдания и битови неудобства. (така Постановление № 4 от 23.XII.1968 г., Пленум на ВС).

При определяне на обезщетението за претърпени неимуществени вреди, вследствие на изнесените в процесната статия клевети за ищеца М., следва, на първо място, да се отчете обстоятелството, че същите касаят професионалната дейност на М., в качеството му на политическо лице и началник на кабинета на министъра на икономиката и индустрията. Ищецът е определен като основен участник в „корупционна“ сделка за продажба на оръжие, в резултат на което същият следва да получи „комисионна“. Посоченото несъмнено води до накърняване на професионалната репутация на ищеца, предвид обстоятелството, че същият е и публична личност, съдейки от приетите по делото писмени доказателства.

На следващо място, съгласно показанията на свидетеля Б.Н.А. – колега и приятел на ищеца от студентските години, ищецът и свидетелят са обсъждали съдържанието на процесната статия, в която става дума за обвинения в корупция спрямо ищеца. Ищецът е бил много обиден, огорчен и ядосан във връзка с изнесеното съдържание в статията. Споделил е пред свидетеля А., че освен него и други хора са го питали за изнесеното в статията. Бил е притеснен как ще бъде прието това от семейството му, като е бил засегнат авторитетът му. След статията и в резултат на нея е станал затворен, раздразнителен в определени ситуации, всичко това е повлияло негативно и върху концентрацията му на работното място.

Отчитайки посочените обстоятелства и настоящата съдебна инстанция намира, че е присъденото обезщетение в размер на 5000 лв. за причинените на ищеца неимуществени вреди се явява справедливо и отговаря на критериите, посочени в чл. 52 ЗЗД.

Ето защо и при посочените мотиви обжалваното решение е правилно и следва да бъде потвърдено.

По разноските:

При този изход на спора само ответникът по жалбата има право на разноски, но същият нито претендира присъждането на такива, нито е представил доказателства за извършването на разноски, поради което не следва да се ангажира отговорността на въззивника по реда на чл. 78, ал. 3 ГПК.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 10727/21.06.2023 г. по гр.д. № 42170/2022 г. по описа на СРС, 151 състав, в частта, с която „П.Н.“ ЕООД е осъдено да заплати в полза на ищеца К. Е. М. на основание чл. 49, вр. чл. 45 ЗЗД сумата в размер на 5000 лв. – частичен иск от сумата в размер на 24000 лв., представляваща обезщетение за нанесени неимуществени вреди – накърняване на честта, достойнството и доброто име, претърпени от противоправно поведение на служители на ответника, изразяващо се в клеветнически твърдения, изнесени в статия със заглавие: „Разкритие на ПИК: К. М. и Л.Б. завъртели корупционната „румънска сделка“ с оръжието за Украйна“, публикувана на 03.07.2022 г. на сайта „www.pik.bg“, ведно със законната лихва от 03.07.2022 г. до окончателното изплащане.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчване на препис.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____